
Saksnr: 2020/76576-1
Saksbehandlar Paal Fosdal
Dato: 11.11.2020

Til: Fylkesutvalet

Frå: Fylkesrådmannenl

Status regionrådsstruktur - Orientering til fylkesutvalet 26. november 2020

Endring i fylkes- og kommunestrukturen som følgje av region- og kommunereforma pr. 1.januar 2020 har gjort det naturleg å sjå på organisering og samansetting av regionråda i dei to tidlegare fylka.

Dette notatet er ei orientering frå fylkesrådmannen til fylkesutvalet om korleis administrasjonen handterer ulike innspel og prosessen fram mot ein ny eller tilpassa regionrådsstruktur.

Status

Etablering av regionråd er regulert i kommunelova kapittel 18 *Interkommunalt politisk råd*. Det er kommunane sjølve som avgjer deltaking, rammer og føringar for regionråda som dei opprettar.

I Vestland fylke går arbeidet med regionrådsstruktur langs fleire aksar. Nokre regionråd vil halde fram som før, mens for andre er det behov for justering eller nyetablering som følgje av justerte kommunegrenser eller andre tilhøve.

KS har teke ei rolle som tilretteleggjar for tilpassinga, med følgjande vedtak i fylkestyret 14.september d.å. som forankring:

I samsvar med saksutgreiing datert 10.08.20 ber Fylkestyret i Vestland KS' administrasjon om å legge til rette for ein prosess der regionråda får høve til å drøfta rolle og samvirke i Vestland fylke. Fylkestyret i Vestland har følgjande innspel til KS-administrasjonen sitt arbeid:

- *KS kan vere tilretteleggjar og fasilitator for at regionråda får ein vidare plattform for samvirke i Vestland. Kommunane er eigar av arbeidet.*
- *Det må utarbeidast eit mandat for KS si rolle og arbeid.*
- *Grensesnittet til Fylkeskommunen si rolle bør vere ein del av arbeidet. Partnerskapsavtalar med Fylkeskommunen er eit viktig grunnlag for arbeid i regionråda.*

I samsvar med kulepunkt tre, har KS og Vestland fylkeskommune (VLFK) starta eit samarbeid der VLFK bidreg med innspel til prosessen. Det er avdeling for strategisk utvikling og digitalisering som handterer dette på vegne av fylkesrådmannen gjennom ein framhaldande dialog med KS.

Det har også vore dialog mellom politisk leiing og representantar for regionråda, seinast i møte med fylkesordførar og fylkesrådmann 18.september d.å. Oppsummeringa derfrå (forfatta av regionrådsrepresentantane) er når det gjeld hovudoppgåver:

[...] m.a. på desse hovudoppgåvene for regionråda i eit nytt Vestland:

- *Plansamarbeid - regional planlegging*

- *Infrastruktur*
- *Vidaregåande opplæring, høgskule- og universitet, regional kompetansebehov*
- *Etablere tettare partnerskap med Høgskulen på Vestlandet omkring kjerneutdanningane innan*
 - *Opplæring, helse og sosial og tekniske fag.*
 - *Internasjonalisering*
 - *Regional beredskap - ras, brann, flom samt oppfølging av koronaviruset.*
 - *Regionale fagnettverk*
 - *Distriktsmelding for Vestland*

Og vidare når det gjeld rammer for arbeidet:

[...] Vi ser på møtet vårt som svært fruktbart og eit godt grunnlag for vidare arbeid. Følgande punkt vart drøfta med fylkeskommunen:

- *Regionråda ønsker å bidra aktivt med å sikre samfunnsutvikling på Vestlandet gjennom tett samarbeid med fylkeskommunen og andre regionale aktørar.*
- *Fylkeskommunen må ta ansvar for å koordinere dette gjennom dialogmøte, utviklingsavtalar og delfinansiering. Kommunane ønskjer ikkje ein felles uniformering av regionråda, kommunane bestemmer sjølve deltaking, formål, organisering og styring.*
- *Utfordringa er å skape ei felles politisk stemme på Vestlandet for å sikre utvikling, mangfald og oppretthalde dagens busetnad.*

Kulepunkt 2, første setning er ikkje svart ut då dette krev nærare utgreiing og vurdering når ein regionrådsstruktur er på plass (jamfør same kulepunkt , andre setning), men fylkesrådmannen er prinsipielt positiv til samarbeid gjennom regionråda og til regionråda som møteplass i eit stort fylke med 43 kommunar.

Tilbakemelding frå både administrasjon og politisk leiing har ved all kontakt om saka vore:

- Vestland fylkeskommune ser på samarbeidet med kommunane som særskild viktig. Kommunane har ein nøkkelfunksjon for at fylkeskommunen skal kunne løyse oppgåvene sine effektivt og best mogleg. Denne funksjonen er blitt viktigare etter samanslåinga, der det no er 43 kommunar ein skal samarbeide og ha dialog med.
- Kommunane organiserer seg sjølve og fylkeskommunen tilpassar seg dette. Det er kommunane som definerer regionråda si rolle og funksjon. Vi vil søkje eit aktivt samarbeid med kommunane og regionråda basert på dette.

Det må nemnast at Nordfjorderrådet og samarbeidsutvalet i Sunnfjord i søknad motteken i e-post 28.oktober d.å. har søkt VLFK om kr. 200.000,- i støtte for å greie ut grunnlaget for å etablere eit samla regionråd i Sunnfjord og Nordfjord. Fylkesrådmannen meiner vi ikkje kan gi slik støtte, fordi:

- Forankringa av søknaden er uklår.
- Vi har ikkje ei støtteordning som dekkjer slike utgreiingar og som er kjent for alle med tilsvarende utfordring.
- Vi har ikkje midlar på budsjettet for 2020 som opnar for å imøtekomme denne søknaden og eventuelt andre tilsvarende søknader som måtte kome seinare frå andre.

Vidare arbeid

Som orientering for fylkesutvalet vil fylkesrådmannen skissere eit slikt løp vidare:

- 1) VLFK forhold seg til og støtter aktivt opp under initiativet som KS har teke for å leggje til rette for etablering/justering av regionrådsstrukturen i Vestland fylke. Kommunane er eigar av arbeidet (jamfør vedtak i KS sitt fylkesstyre)
- 2) Når prosessen er kome så langt at vi har fått skissert eller avklart ei framtidig regionrådsstruktur, vil KS og VLFK invitere til ei samling for kommunane /regionråda for å diskutere regionråda si rolle som samarbeidsarena, herunder eventuell bruk av partnerskapsavtalar. Dette blir truleg på nyåret 2021, men er avhengig av framdrift i prosessen.

- 3) Fylkesrådmannen vil greie ut og vurdere ei ordning med driftsstøtte til regionråda og kome attende med dette som ei politisk sak i løpet av første halvår 2021. Ei slik ordning føreset at ei tenleg struktur er på plass og at vi har rammer for ei likebehandling av alle regionråda. Ordninga bør som utgangspunkt rettast inn som ei søkbar pott avsett i budsjettet for 2021, eventuelt frå 2022 avhengig av framdrift og økonomiske rammer.

Driftsstøtte til regionråda er pt ikkje innarbeidd i budsjett 2021.

Fylkesrådmannen ber om eventuelle merknader frå fylkesutvalet til status og prosess vidare som skildra i dette notatet.